

Raadsvoorstel

Onderwerp: Fusie onderwijsorganisaties
Datum: 19 april 2023
Agendapunt: 6
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Wethouder K. Hansems
Steller: Alma Kamphof a.kamphof@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.073582

1. Samenvatting

Doordat de aantallen leerlingen in het primair onderwijs in de gemeente Het Hogeland steeds verder afneemt is een aantal samenwerkingsscholen ontstaan. Hierdoor blijft de keuzevrijheid van ouders in stand en kinderen kunnen thuisnabij naar de basisschool. Om hierin een verdere stap te zetten zijn de schoolbesturen Lauwers en Eems en VCPO NG voornemens om per 1 augustus 2023 bestuurlijk te fuseren. Ook het voortgezet Onderwijs heeft te maken met een terugloop van het aantal leerlingen. Voor het voortgezet onderwijs wordt de stichting Het Hogeland college opgericht en deze stichting komt dan samen met de Stichting VO Eemsdelta onder bestuurlijke aansturing en intern toezicht van stichting holding VO Noord Groningen. Door deze bestuurlijke krachtenbundeling kan het voortgezet onderwijs in de regio in stand blijven en dit is voor leerlingen in onze regio van groot belang.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Instemmen met:

1. Het voorgenomen besluit tot afsplitsing van het VO naar Stichting Het Hogeland College.
2. De conceptstatuten van Stichting Het Hogeland College.
3. De conceptstatuten van de Holdingstichting, een en ander voor zover het betreft de borging van de overheersende invloed van de overheid op het openbaar onderwijs.
4. De conceptstatuten van de samenwerkingsstichting die voortkomt uit het samengaan van L&E PO en VCPO-NG.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

In de regio Noord-Groningen is het aantal leerlingen zowel in het primair als het voortgezet onderwijs gekrompen. De komende jaren zal deze trend zich voortzetten. Voor het in stand houden van kwalitatief goed onderwijs voor het primair en voortgezet onderwijs is versterking van de bestuurskracht van essentieel belang. Zowel de gemeente als de schoolbesturen voor primair en voortgezet onderwijs delen de maatschappelijke verantwoordelijkheid om kwalitatief goed, thuisnabij onderwijs te verzorgen voor alle kinderen die opgroeien in onze regio. Door de fusie wil het schoolbestuur Lauwers en Eems dit borgen door de handen ineen te slaan.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om in te stemmen met de wijziging van de statuten van stichting openbaar onderwijs (artikel 48, lid 7 WPO en artikel 3.11 lid 4 WVO).

Naast deze bevoegdheid heeft de wetgever nog een aantal bevoegdheden aan de gemeenteraad als extern toezichthouder voor het verzelfstandigd openbaar onderwijs opgelegd, deze bevoegdheden zijn benoemd en opgenomen in de concept statuten.

3.3 Wettelijk of beleidskader

De bevoegdheid om als raad in te stemmen met de wijziging van de statuten is opgenomen in de wet. Dit om optimaal invulling te kunnen geven aan de verantwoordelijkheid, die de gemeenteraad heeft voor de instandhouding van het openbaar onderwijs. De statuten scheppen het bestuurlijk kader waarbinnen het openbaar onderwijs wordt gegeven en waarop intern toezicht wordt gehouden. Dit kader is in de concept statuten opgenomen; in respectievelijk artikel 8 lid 11 en 9 van de concept statuten PO en artikel 18 van de concept statuten VO.

3.4 Historische context

Toen het openbaar onderwijs op 30 december 1999 in de voormalige gemeenten Winsum, De Marne en Eemsmond verzelfstandigde, lag het voor de hand om het primair en het voortgezet onderwijs samen onder te brengen in één nieuwe stichting. Tot dan toe vielen nl. ook beide sectoren onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. De stichting Lauwers en Eems (L&E) is opgericht om bestuurlijk onderdak te bieden aan alle openbare basisscholen en aan alle vestigingen van het voortgezet onderwijs van Het Hogeland College

4. Beoogd resultaat (of effect)

Primair Onderwijs

Op dit moment is Lauwers en Eems een openbaar schoolbestuur en VCPO NG een protestant christelijk schoolbestuur. Na de fusie wordt het een Stichting Samenwerkingsbestuur. Dit betekent dat binnen dit schoolbestuur er scholen zijn met een openbaar karakter en protestantschristelijk karakter. Maar hier vallen ook de samenwerkingsscholen onder, die in de afgelopen jaren zijn gevormd. Het nieuwe schoolbestuur biedt dus ruimte voor drie richtingen.

De hoofdreden van een fusie tussen de schoolbesturen Lauwers en Eems en VCPO NG is dat ze samen sterker en hierdoor toekomstbestendiger zijn. Door een sterk schoolbestuur is het mogelijk om thuisnabij onderwijs voor een groot deel van de kinderen uit de regio te blijven bieden.

De fusie is een waarborg voor de versteviging van de onderwijskwaliteit en biedt gezamenlijk expertise en ondersteuning in de scholen aan. Door de samenvoeging van de servicebureaus / bestuurskantoren is er meer kennis en expertise in huis om de schoolteams optimaal te ondersteunen en er is een betere onderhandelingspositie met leveranciers. Ook biedt de fusie efficiencyvoordelen, waardoor een bovenschoolse structuur op de lange termijn goed betaalbaar blijft. Dit in het licht van de bezuinigingen op het budget en de effecten van de krimp.

Ouders worden via de medezeggenschapsraad betrokken en daarnaast wordt er een identiteitscommissie opgezet waarin ouders participeren.

Zoals eerder opgemerkt is Lauwers en Eems het openbaar schoolbestuur voor het primair en voortgezet onderwijs. Om dan zowel voor het primair als voor het voortgezet onderwijs bestuurlijke samenwerking met andere partners in de eigen sector mogelijk te maken wordt Lauwers en Eems VO juridisch afgesplitst. Het voortgezet onderwijs wordt dan voortgezet in de stichting Het Hogeland college. Deze stichting komt dan samen met de Stichting VO Eemsdelta onder bestuurlijke aansturing en intern toezicht van stichting holding VO Noord Groningen.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

De verandering in de bestuurlijke situatie heeft invloed op de vorm van toezicht op het openbaar onderwijs door de gemeenteraad. De schoolbesturen voor het samenwerkingsbestuur en het voortgezet onderwijs worden nu een two tier organisatie. Dit betekent dat er een verschuiving plaats vindt van een extern toezicht (nl de gemeenteraad) naar het intern toezicht (de eigen raad van toezicht van de stichting). De raad van toezicht heeft de bevoegdheid om de begroting en de jaarrekening goed te keuren. Wel geldt dat het toetsingskader bij het beoordelen van de begroting en de jaarrekening breder wordt. De gemeenteraad kon zijn goedkeuring of instemming alleen onthouden voor zover de voorgestelde begroting en/of jaarrekening in strijd was/waren met het recht of het algemeen belang. De raad van toezicht moet bij het beoordelen en goedkeuren rekening houden met alle aspecten van rechtmatigheid en doelmatigheid.

In de concept statuten van het primair onderwijs is in artikel 16 lid 4 vastgelegd dat de jaarstukken voor één juli na afloop van het betreffende boekjaar door het College van Bestuur ter kennisgeving aan de Gemeenteraden wordt aangeboden. In de concept statuten van het voortgezet onderwijs is in artikel 15 lid 9 opgenomen dat de jaarstukken na vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Primair Onderwijs

Voor het primair onderwijs wordt een samenwerkingsstichting gevormd door het samengaan van L&E PO en VCPO-NG. In de wet op het Primair Onderwijs wordt de toezichthoudende rol van de gemeenteraad in een samenwerkingsstichting wat anders benoemd dan in een stichting voor uitsluitend openbaar onderwijs. Het verschil is dat de gemeenteraad in een samenwerkingsstichting niet de bestuurders en de leden van de Raad van Toezicht benoemt. De overige aspecten van toezicht door de gemeenteraad zijn gelijk aan die van een stichting voor openbaar onderwijs.

Om deze bestuurlijke krachtenbundeling mogelijk te maken wordt de gemeenteraad gevraagd om in te stemmen met de bijgevoegde conceptstatuten van de samenwerkingsstichting die voortkomt uit het samengaan van Lauwers en Eems PO en VCPO NG.

Voortgezet Onderwijs

Bij het voortgezet onderwijs geldt in de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 voor de toezichthoudende rol van de gemeenteraad eenzelfde verschil tussen een samenwerkingsstichting en een stichting voor uitsluitend openbaar onderwijs. De op te richten holdingstichting VO Noord-Groningen met de onderliggende stichtingen Het Hogeland College (openbaar onderwijs) en VO Eemsdelta (algemeen bijzonder onderwijs) is weliswaar naar de letter van de wet geen samenwerkingsstichting, maar de scholen gaan bestuurlijk samenwerken als ware de holdingstichting VO Noord-Groningen een samenwerkingsstichting. Daarom zijn de statuten voor de holdingstichting VO Noord-Groningen geformuleerd binnen de wettelijke voorschriften voor een

samenwerkingsstichting en komen aan de gemeenteraad in die statuten de bevoegdheden toe gelijk een samenwerkingsstichting.

Om deze bestuurlijke krachtenbundeling mogelijk te maken wordt de gemeenteraad gevraagd om in te stemmen met het voorgenomen besluit tot afsplitsing van het VO naar Stichting Het Hogeland College. Daarnaast wordt gevraagd om in te stemmen met de conceptstatuten van Stichting Het Hogeland College en de conceptstatuten van de Holdingstichting VO Noord-Groningen.

5.2 Risico's

Geen

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Voor de gemeente zijn hier geen financiële consequenties.

7. Inbreng belanghebbenden

n.v.t.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Het schoolbestuur geeft uitvoering aan het genomen besluit. De Raad van Toezicht biedt de jaarstukken aan, nadat zij deze hebben vastgesteld, aan de gemeenteraad.

8.2 Tijdspad

De beoogde fusiedatum is 1 augustus 2023

8.3 Communicatie

Het besluit wordt meegedeeld aan de Stichting L&E, die zorgt voor de verder communicatie.

8.4 Evaluatie

Een evaluatie is niet nodig. Het besluit wordt tot uitvoering gebracht door uw besluit mee te delen aan Stichting L&E. Als bevoegd gezag voert deze de verdere acties uit.

Bijlage(n):

Ter instemming

- 1 Het voorgenomen besluit tot afsplitsing van het VO naar Stichting Het Hogeland College.
- 2 De conceptstatuten van Stichting Het Hogeland College
- 3 De conceptstatuten van de Holdingstichting VO Noord-Groningen
- 4 De conceptstatuten van de samenwerkingsstichting die voortkomt uit het samengaan van L&E PO en VCPO-NG.

Achterliggende documenten:

- 5 Factsheet 'Van Goed naar Goud'
- 6 Memo bestuurlijke ontwikkelingen PO en VO in de gemeente Het Hogeland
- 7 Fusie Effect Rapportage PO
- 8 Bestuursoverdracht Effectrapportage VO

Winsum, 4 april 2023.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding